

Sygn. akt XXVIII C 826/21

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVIII Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Dawid – Bircka

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. D. i M. D.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o ustalenie ewentualnie o ustalenie i o zapłatę ewentualnie o zapłatę ewentualnie o unieważnienie

w przedmiocie wniosku powodów o zabezpieczenie roszczeń

postanawia:

oddalić wniosek.

Zasadnicze powody rozstrzygnięcia na podstawie art. 357 § 5 k.p.c.

Powódki jako roszczenie główne zgłosiły żądanie ustalenia „nieistnienia wierzytelności strony pozwanej wynikającej z umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z dnia 28 maja 2007 roku, zmienionej aneksem zawartym w dniu 7 marca 2012 roku oraz 11 czerwca 2014 r. w zakresie kwoty 365.419,96 zł bowiem Powódkom pozostała do spłaty na dzień 30.07.2020 r. kwota 22.351,38 CHF w odniesieniu do całej kwoty zadłużenia”. Na wypadek nieuwzględnienia tego żądania powódki zgłosiły roszczenia ewentualne.

W uzasadnieniu pozwu powódki podniosły zarzuty dotyczące nieważności w/w umowy kredytowej. Z treści pozwu i załączników do pozwu wynika, że w wykonaniu przedmiotowej umowy kredytowej Bank wypłacił Kredytobiorcom kwotę 200 000 zł, zaś tytułem spłat wpłacili oni kwotę 264 084,89 zł oraz wynikającą z decyzji ubezpieczeniowej, wydanej w związku ze śmiercią jednego z Kredytobiorców, kwotę 10 141,44 zł.

W piśmie z dnia 10 maja 2021 roku powódki wniosły o zabezpieczenie roszczenia głównego o ustalenie nieistnienia wierzytelności ewentualnie o zabezpieczenie roszczeń zgłoszonych jako ewentualne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż skoro powódki kwestionują ważność przedmiotowej umowy kredytowej, w wykonaniu której Bank wypłacił Kredytobiorcom kwotę 200 000 zł, a Kredytobiorcy wpłacili na rzecz Banku łącznie kwotę 274 226,33 zł, to – zakładając, iż umowa ta jest nieważna – strony zobowiązane byłyby do zwrotu kwot świadczonych na podstawie tej umowy.

Z treści pozwu i załączonych do niego dokumentów wynika, że na kwotę wierzytelności, której ustalenie nieistnienia domagają się powódki, składa się kwota wpłacona przez Kredytobiorców tytułem spłaty kredytu (274 226,33 zł) oraz kwota wskazana jako saldo kredytu pozostałego do spłaty (22 351,38 CHF).

W ocenie Sądu, powódki na tym etapie postępowania nie uprawdopodobniły roszczenia głównego.

Odnosnie żądania ustalenia nieistnienia wierzytelności strony pozwanej co do kwot wpłaconych jej przez Kredytobiorców tytułem spłaty rat kredytu, wskazać należy, iż powódkom przysługuje dalej idące roszczenie o zwrot tej kwoty (powództwo o zapłatę).

Odnosnie zaś żądania ustalenia nieistnienia wierzytelności strony pozwanej co do kwoty wskazywanej jako saldo zadłużenia do spłaty, zauważyć należy, iż skoro powódki twierdzą, że przedmiotowa umowa jest nieważna, to nie są zobowiązane do wykonywania obowiązków wynikających z tej umowy, natomiast rozstrzygnięciem, które definitywnie zakończyłoby spór w tym zakresie byłoby ustalenie przez Sąd nieważności umowy kredytowej.

Powódki nie uprawdopodobniły zatem interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia wierzytelności strony pozwanej, wynikającej z przedmiotowej umowy kredytowej w zakresie kwoty 365 416,96 zł, skoro przysługują im dalej idące roszczenia: o zapłatę oraz o ustalenie nieważności przedmiotowej umowy. Na marginesie dodać należy, iż jedynie ustalające orzeczenie sądu stwierdzające nieważność tej umowy zniosłoby wątpliwości stron i zapobiegło dalszemu sporowi co do żądań Banku wynikających z tej umowy.

Na zakończenie wskazać należy, iż co do żądań zabezpieczenia roszczeń zgłoszonych jako ewentualne podlegały one oddaleniu, gdyż roszczenie ewentualne nie może w postępowaniu o zabezpieczenie stanowić podstawy oceny pod kątem art. 730¹ § 1 k.p.c., albowiem zyskuje ono na znaczeniu dopiero po stwierdzeniu niezasadności roszczenia głównego, co może nastąpić tylko w postępowaniu toczącym się przed Sądem rozpoznającym sprawę, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Bydgoszczy z dnia 12 listopada 2015 roku, w sprawie II Cz 752/15 oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 03 września 2012 roku, w sprawie I ACz 1198/12).

Sygn. akt XXVIII C 826/21

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 25 maja 2021 roku

W pozwie, złożonym w dniu 04 marca 2021 roku (data nadania przesyłki poleconej), powódki K. D. oraz M. D. domagały się ustalenia „nieistnienia wierzytelności strony pozwanej wynikającej z umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z dnia 28 maja 2007 roku, zmienionej aneksem zawartym w dniu 7 marca 2012 roku oraz 11 czerwca 2014 r. w zakresie kwoty 365.419,96 zł bowiem Powódkom pozostała do spłaty na dzień 30.07.2020 r. kwota 22.351,38 CHF w odniesieniu do całej kwoty zadłużenia”. Na wypadek nieuwzględnienia tego żądania powódki zgłosiły roszczenia ewentualne o stwierdzenie nieważności w/w umowy oraz o zapłatę a także o unieważnienie w/w umowy.

W piśmie z dnia 10 maja 2021 roku, złożonym w dniu 11 maja 2021 roku (data nadania przesyłki poleconej), powódki wniosły o zabezpieczenie roszczenia głównego o ustalenie nieistnienia wierzytelności ewentualnie o zabezpieczenie roszczeń zgłoszonych jako ewentualne, poprzez:

- a) wstrzymanie przez powoda 1 oraz 2: K. D. i M. D. obowiązku spłaty kredytu w wysokości oraz terminach określonych w umowie od dnia wniesienia wniosku, tj. 10 maja 2021 roku, do czasu uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie;
- b) zakazanie pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w W. złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej w okresie od dnia złożenia niniejszego wniosku, tj. 10 maja 2021 roku, do czasu uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie;
- c) zakazanie pozwanemu dokonywania wpisów w rejestrach prowadzonych przez Biuro (...) S.A. oraz do biur informacji gospodarczej o zadłużeniu lub zaległościach z tytułu spłat w/w umowy kredytu w okresie od dnia złożenia wniosku, tj. 10 maja 2021 roku, do czasu uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie.

Uprawdopodobniając roszczenie, powódki podniosły argumenty dotyczące nieważności przedmiotowej umowy kredytowej z powodu naruszenia przepisów art. 69 ustawy Prawo bankowe oraz art. 358 § 1 k.c. i art. 353¹ k.c. Ponadto podniosły, iż umowa zawiera postanowienia abuzywne.

Uzasadniając interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, powódki wskazały, iż kwoty świadczone przez nie na rzecz Banku przekroczyły wartość kredytu, wypłaconego im przez pozwany Bank. Powódki zwróciły uwagę także na stale zmieniający się kurs waluty CHF. W dalszej kolejności wyjaśniły, iż interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia ujawnia się również w niestabilnej sytuacji sektora bankowego, spowodowanej napływem „spraw frankowych” od kredytobiorców oraz pandemią (...) (k. 234 – 249 – wniosek o udzielenie zabezpieczenia).

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia nie zasługiwał na uwzględnienie.

Stosownie do art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

Aby wniosek o udzielenie zabezpieczenia został uwzględniony, muszą zostać spełnione łącznie obie wskazane przesłanki, a więc uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego. Brak uprawdopodobnienia chociażby jednej z nich skutkuje oddaleniem wniosku.

Roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa jego istnienia. Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia wiąże się z koniecznością uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Należy przy tym zaznaczyć, że uprawdopodobnienie nie przesądza udowodnienia mogącego być podstawą do pozytywnego rozstrzygnięcia co do meritum sprawy. Istotą postępowania zabezpieczającego jest bowiem to, że Sąd dokonuje jedynie pobieżnej (wstępnej) analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego.

Drugą wymaganą kumulatywnie przez art. 730¹ k.p.c. podstawą zabezpieczenia jest interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes ten określa się jako obiektywną, w świetle obowiązujących przepisów, czyli wywołaną rzeczywistością koniecznością ochrony określonej sfery prawnej, potrzebę uzyskania orzeczenia sądowego o odpowiedniej treści, a jego brak uniemożliwi udzielenie uprawnionemu należytej ochrony prawnej (por. np. F. Zedler, Interes prawny jako podstawa zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu cywilnym (w:) M. Jędrzejewska, T. Ereciński (red.), Studia z prawa postępowania cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Z. Resicha, Warszawa 1985, s. 325 i n.).

Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 k.p.c.).

W uzasadnieniu pozwu powódki podniosły zarzuty dotyczące nieważności umowy kredytowej. Z treści pozwu, wniosku o zabezpieczenie oraz załączników do nich wynika, że w wykonaniu przedmiotowej umowy kredytowej Bank wypłacił Kredytobiorcom kwotę 200 000 zł, zaś tytułem spłat wpłacili oni kwotę 264 084,89 zł oraz wynikającą z decyzji ubezpieczeniowej, wydanej w związku ze śmiercią jednego z Kredytobiorców, kwotę 10 141,44 zł.

Wniosek powódek o zabezpieczenie dotyczy roszczenia głównego o ustalenie nieistnienia wierzytelności ewentualnie roszczeń zgłoszonych jako ewentualne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż skoro powódki kwestionują ważność przedmiotowej umowy kredytowej, w wykonaniu której Bank wypłacił Kredytobiorcom kwotę 200 000 zł, a Kredytobiorcy wpłacili na rzecz Banku łącznie kwotę 274 226,33 zł, to – zakładając, iż umowa ta jest nieważna – strony zobowiązane byłyby do zwrotu kwot

świadczonych na podstawie tej umowy. Odnośnie zatem żądania ustalenia nieistnienia wierzytelności strony pozwanej co do kwot wpłaconych jej przez Kredytobiorców tytułem spłaty rat kredytu, wskazać należy, iż powódkom przysługuje dalej idące roszczenie o zwrot tej kwoty, a więc powództwo o zapłatę.

Kolejno wskazać należy, iż z treści pozwu i załączonych do niego dokumentów wynika, że na kwotę wierzytelności, której ustalenia nieistnienia domagają się powódki, składa się zarówno kwota wpłacona przez Kredytobiorców tytułem spłaty kredytu (274 226,33 zł) jak i kwota wskazana jako saldo kredytu pozostałego do spłaty (22 351,38 CHF). Zauważyć należy, iż powódki domagają się zatem ustalenia, że nie istnieje wierzytelność strony pozwanej wobec powódek w wysokości odpowiadającej sumie wpłat dokonanych przez powódki na rzecz strony pozwanej tytułem spłaty kredytu. Podkreślić jednocześnie należy, iż w przypadku ustalenia przesłankowo, że przedmiotowa umowa kredytowa jest nieważna, strony zobowiązane byłyby do zwrotu tego, co świadczyły na podstawie tej umowy, a więc Bankowi przysługiwałoby roszczenie o zwrot przez powódki kwoty wypłaconego im kredytu. Nie zostało zatem uprawdopodobnione roszczenie o ustalenie, że w tym zakresie nie istnieje wierzytelność strony pozwanej wobec powódek.

Odnośnie zaś żądania ustalenia nieistnienia wierzytelności strony pozwanej co do kwoty wskazywanej jako saldo zadłużenia do spłaty, zauważyć należy, iż skoro powódki twierdzą, że przedmiotowa umowa jest nieważna, to nie są zobowiązane do wykonywania obowiązków wynikających z tej umowy, natomiast rozstrzygnięciem, które definitywnie zakończyłoby spór w tym zakresie byłoby ustalenie przez Sąd nieważności umowy kredytowej.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należało, iż powódki na tym etapie postępowania nie uprawdopodobniły roszczenia głównego o ustalenie nieistnienia wierzytelności.

Dodać należy, iż powódki nie uprawdopodobniły także interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia wierzytelności strony pozwanej, wynikającej z przedmiotowej umowy kredytowej w zakresie kwoty 365 416,96 zł, skoro przysługują im dalej idące roszczenia: o zapłatę oraz o ustalenie nieważności przedmiotowej umowy. Na marginesie zwrócić należy uwagę, iż jedynie ustalające orzeczenie sądu stwierdzające nieważność tej umowy zniosłoby wątpliwości stron i zapobiegło dalszemu sporowi co do żądań Banku wynikających z tej umowy.

Na zakończenie wskazać należy, iż co do żądań zabezpieczenia roszczeń zgłoszonych jako ewentualne podlegały one oddaleniu, gdyż roszczenie ewentualne nie może w postępowaniu o zabezpieczenie stanowić podstawy oceny pod kątem art. 730¹ § 1 k.p.c., albowiem zyskuje ono na znaczeniu dopiero po stwierdzeniu niezasadności roszczenia głównego, co może nastąpić tylko w postępowaniu toczącym się przed Sądem rozpoznającym sprawę, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego (por. uzasadnienia postanowień: Sądu Apelacyjnego w Bydgoszczy z dnia 12 listopada 2015 roku, w sprawie II Cz 752/15 oraz Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 03 września 2012 roku, w sprawie I ACz 1198/12).

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)